

REGJERINGSADVOKATEN

Oslo, 30.06.2017
2016-0727 FSE/ANW

PROSESSKRIV TIL OSLO TINGRETT

Sak nr: 16-166674TVI-OTIR/06

Saksøker 1: Föreningen Greenpeace Norden
Postboks 33 Torshov
0412 OSLO

Prosessfullmektig: Advokat Cathrine Hambro
Wahl-Larsen Advokatfirma AS
Fr. Nansens pl. 5
0160 OSLO

Saksøker 2: Natur og Ungdom
Torggata 34
0183 OSLO

Prosessfullmektig: Advokat Emanuel Feinberg
Advokatfirmaet Glittertind AS
Postboks 1383 Vika
0114 OSLO

Saksøkt: Staten v/Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Prosessfullmektig: Regjeringsadvokaten
v/Regjeringsadvokat Fredrik Sejersted
Postboks 8012 Dep
0030 OSLO

Rettslige medhjelpere: Advokat Anders F. Wilhelmsen, Regjeringsadvokaten
Advokatfullmektig Ane Sydnes Egeland, Regjeringsadvokaten

REGJERINGSADVOKATEN

1 YTTERLIGERE DOKUMENTASJON FOR INNHOLDET I NORSK KLIMAPOLITIKK

Som bebudet i planmøtet 15. mai d.å. ønsker staten å legge frem noe mer dokumentasjon i saken, først og fremst knyttet til innholdet i norsk klimapolitikk. Formålet er først og fremst å anskueliggjøre de tiltak regjeringen treffer, som er med på å tilfredsstille de krav som følger av grl. § 112.

Den nylig utarbeidede klimameldingen gir en oversikt over eksisterende politikk, og over Parisavtalen og EUs klimaregelverk med betydning for Norge. Som bevis fremlegges:

Bilag 1: Meld. St. 41 (2016–2017) Klimastrategi for 2030 – norsk omstilling i europeisk samarbeid

Det er vedtatt en ny klimalov som går ut på å lovfeste Norges klimamål for 2030 og 2050. Som bevis fremlegges:

Bilag 2: Prop. 77 L (2016–2017) Lov om klimamål (klimaloven)

Bilag 3: Innst. 329 L (2016–2017) innstilling om klimaloven

Bilag 4: Stortingsdebatten om klimaloven, 2.6.2017, sak 4, samt voteringsoversikt

I perspektivmeldingene beskriver og analyserer regjeringen de langsiktige utfordringene for det norske samfunnet og verdenssamfunnet, bl. a. knyttet til klimautfordringer. Som bevis fremlegges:

Bilag 5: Meld. St. 12 (2012–2013) Perspektivmeldingen 2013, pkt. 4.3 og kap. 6

Bilag 6: Innst. 262 S (2012–2013) Innstilling fra finanskomiteen om Perspektivmeldingen 2013, s. 11–25 og 36–39

Bilag 7: Meld. St. 29 (2016–2017) Perspektivmeldingen 2017, kap. 4 og 5

Bilag 8: Innst. 358 S (2016–2017) Innstilling fra finanskomiteen om Perspektivmeldingen 2017

I klimaforliket som ble inngått av Stortinget i 2008, har Norske politikere vedtatt mål for klimapolitikken og tiltak for hvordan vi skal nå målene. Som ytterligere bevis i denne anledning fremlegges:

Bilag 9: Avtale om klimameldingen inngått av Ap, Sp, SV, KrF, H og V

Vi har bedt Miljødirektoratet utarbeide en tabelloversikt over de viktigste norske klimatiltakene og deres effekt på utslipp av klimagasser. Som bevis fremlegges:

Bilag 10: Notat fra Miljødirektoratet

Hva gjelder det internasjonale aspektet ved norsk klimapolitikk kan vi vise til utviklingsmeldingen. Som bevis fremlegges:

Bilag 11: Meld. St. 24 (2016–2017) Utviklingsmeldingen, pkt. 3.4.4 (s. 37–42), pkt. 5.4.4 og 5.4.5 (s. 68–71)

REGJERINGSADVOKATEN

Hva gjelder forholdet mellom petroleumpolitikk og klimapolitikk er det av interesse at det internasjonale energiforbundet (IEA) nylig har utgitt to rapporter. Den første slår fast at fortsatt og økt norsk petroleumsutvinning er nødvendig for å tilfredsstille verdens energibehov. Den andre drøfter hva som skal til for at målene i Parisavtalen skal nås. Som bevis fremlegges:

Bilag 12: Utdrag av rapporten "Energy Policies of IEA Countries – Norway 2017 Review"

Bilag 13: Sammendrag av rapporten "Energy Technology Perspectives 2017"

I et "policy note" fra Cicero v/Bård Lahn drøftes redusert oljeutvinning som klimatiltak. Notatet illustrerer kompleksiteten i de spørsmål politikerne må ta stilling til hva gjelder den videre utviklingen av hhv. norsk petroleumpolitikk og klimapolitikk. Som bevis fremlegges:

Bilag 14: Policy note 2017:01, Redusert oljeutvinning som klimatiltak: Faglige og politiske perspektiver, 15.3.2017

For å illustrere den løpende Stortingsdebatten om klimaspørsmål fremlegges:

Bilag 15: Utskrift av initiativdebatt om oppfølging av Parisavtalen, sak nr. 11 for 15. mai 2017

Bilag 16: Innst. 258 S (2016–2017), innstilling etter dok. 8-forslag om utfasing av norsk petroleumsproduksjon

Bilag 17: Utskrift av debatt etter dok. 8-forslag om utfasing av norsk petroleumsproduksjon, sak nr. 4 for 25. april 2017

Videre fremlegges som eksempel på norsk internasjonal klimapolitikk:

Bilag 18: Utskrift av nyhetssak fra regjeringen.no om at Norge og Kina har undertegnet en avtale om fornyet samarbeid på viktige miljøområder som forurensing, farlig avfall og naturmangfold

2 AD SAKSØKERS PROSESSKRIV AV 6. JUNI

I sitt prosesskriv av 6. juni d.å. tar saksøkerne forbehold om at en halv rettsdag kan bli for knapt til replikk og duplikk. Staten fastholder at en halv dag til replikk og duplikk bør være tilstrekkelig, men har ellers ingen merknader.

3 AD SAKSØKES PROSESSKRIV AV 7. JUNI

I prosesskrivet av 7. juni d.å. har saksøkerne videreutviklet sine anførsler knyttet til de samfunnsøkonomiske sidene ved lisensvedtaket og ved petroleumsvirksomhet i Barentshavet mer generelt, og det er fremlagt en rapport innhentet fra Knut Einar Rosendahl og Mads Greaker med tittelen «Petroleumsvirksomhet i Barentshavet sørøst – om klima, økonomi og sysselsetting».

REGJERINGSADVOKATEN

Dette er et viktig tema, men det er, etter statens syn, ikke rettslig relevant for saken. Økonomiske vurderinger av et gitt tiltaks lønnsomhet eller manglende lønnsomhet er ikke en del av det rettslige vurderingstemaet etter grunnloven § 112, og det er heller ikke noen rettskildemessig dekning for å innfortolke dette, verken i ordlyd, forarbeidere eller andre kilder. Reelle hensyn taler også med tyngde imot – som denne saken godt illustrerer. Spørsmålet om fremtidig lønnsomhet i norsk petroleumssektor (generelt og i de enkelte aktuelle leteområdene) er en meget omfattende, komplisert og til tider kontroversiell problemstilling, som ikke bare reiser vanskelige økonomiske spørsmål, men også spørsmål om politiske avveininger og prioriteringer. Det foregår en løpende diskusjon om dette på mange plan. Men dette er en politisk og faglig debatt – som egner seg dårlig for rettsliggjøring på den måten saksøkerne legger opp til. Hvilke områder og felt som skal utvikles er spørsmål som må avgjøres ved politiske beslutninger basert på beste faglige innsikt – ikke i rettsapparatet.

På denne bakgrunn vil staten ikke gå inn i noen nærmere diskusjon av de samfunnsøkonomiske aspektene som saksøkerne tar opp, eller som er drøftet i rapporten fra Rosendahl og Greaker.

Staten vil nøye seg med å vise til at den vurderingen av økonomiske forhold saksøkerne bruker som grunnlag for sin kritikk er utarbeidet som ledd i konsekvensutredningen i forbindelse med åpningen av Barentshavet sørøst, ikke i forbindelse med lisensvedtaket etter 23. konsesjonsrunde, som i hovedsak tildelte lisenser i Barentshavet sør. I Innst. 495 S (2012–2013) ga Stortinget sin tilslutning til å åpne Barentshavet sørøst for petroleumsvirksomhet. Det fremgår av innstillingen at Komiteen konstaterer at regjeringen har gjennomført en konsekvensutredning etter petroleumsloven (s.6). Videre fremgår det at Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Kristelig Folkeparti, var av den oppfatning at departementet hadde utført en grundig og lovmessig håndtering av åpningsprosessen (s. 6).

Vurderingen av inntekter fra petroleumsvirksomhet er lagt frem som bilag 18 del 2 til stevningen. At det ved åpningen av nye områder for petroleumsvirksomhet skal gjøres en helhetlig vurdering der også økonomiske forhold skal tas i betraktning følger av petroleumsloven § 3-1. Vurderingen av økonomiske forhold som ble foretatt i forbindelse med åpningen av Barentshavet sørøst tilfredsstiller de krav som følger av denne bestemmelsen. Allerede av at en slik vurdering gjøres ved åpningen av et område når man altså ikke har noe klart bilde av hva som finnes av petroleum i området, følger det at en slik vurdering ikke kan ha som mål å gi et nøyaktig bilde av om en eventuell fremtidig utvinning av petroleumsprodukter vil være samfunnsøkonomisk lønnsom. Dette er også eksplisitt sagt i vurderingen på side 7 der det heter:

«Kvantifisering av de økonomiske verdiene av mulige petroleumsressurser i Barentshavet sørøst og dermed mulige inntekter til staten er derfor forbundet med stor usikkerhet.

OD har likevel basert på de to scenarioene og de tekniske og økonomiske forutsetningene som er lagt til grunn, foretatt en helt overordnet vurdering av muligheter for statens inntekter.»

Vi nevner også at noe av poenget med å åpne områder og også senere tildele utvinningstillatelser er å finne ut hvor mye petroleum som eventuelt finnes i et område.

Noe tilsvarende krav til å vurdere økonomiske forhold gjelder ikke ved tildeling av utvinningstillatelser, jf. petroleumsloven § 3-3. Noe slikt krav kan altså heller ikke utledes av grunnloven § 112.

REGJERINGSADVOKATEN

Når det gjelder vurdering av fremtidige inntekter fra petroleumsvirksomheten minner vi også om at dette er noe som vurderes årlig i forbindelse med nasjonal- og statsbudsjettet. OED samler inn data fra operatørene på norsk sokkel og Oljedirektoratet om produksjons-, inntekts- og kostnadstall i løpende verdier. Makrotall sendes til Finansdepartementet, som bruker dette inn i sin modell for norsk økonomi. Tallene er offentlig tilgjengelige på statsbudsjettets hjemmesider.

Som bevis fremlegges:

Bilag 19: Meld. St. 1 (2014–2015) Nasjonalbudsjettet 2015, pkt. 1, 2.4, 2.5, 3.7 og 5.5, samt s. 132

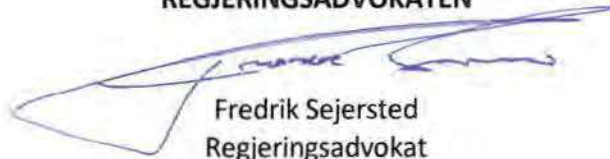
Bilag 20: Meld. St. 1 (2015–2016) Nasjonalbudsjettet 2016, pkt. 1, 2.4, 3.6 og 3.7

Denne typen vurderinger gjøres også i forbindelse med perspektivmeldingene.

Ett eksemplar av prosesskrivet sendes retten. Et eksemplar sendes hhv. advokat Hambro og advokat Feinberg.

Oslo, 30. juni 2017

REGJERINGSADVOKATEN

Fredrik Sejersted
Regjeringsadvokat